Година V

София, 6 май 1929 година

Брой 87

266. ВАРНА, Археологическо Дружество

ДОБРУДЖА

ОРГАНЪ НА СЪЮЗА НА ПРОСВѢТНО-БЛАГОТВОРИТЕЛНИТѢ ДРУЖЕСТВА «ДОБРУДЖА» ВЪ БЪЛГАРИЯ

Адресъ: в-къ „Добруджа" ул. „Сердика" № 3.
Годишенъ абонаментъ:
За членове 60 лв.
За нечленове 100 лв.
За чужбина 200 лв.
За Америка 2 долара
Брой 2 лева

ХРИСТОСЪ УМРѢ за правдата, за любовьта и за щастието. И все пакъ свѣтътъ е долина на сълзитѣ. Раковски, Ботйовъ, Левски, Караджата умрѣха за свободата на българския народъ, за неговата правда. Но долинитѣ на Вардаръ, Марица и Дунавъ още се огласятъ отъ робски окови. Какво отъ това!... Ние сме щастливи, че имаме тѣхния споменъ. Духътъ на Караджата ни сочи утрешния день. Нека сега се запитаме: Какъвъ ужасъ би владѣлъ надъ свѣта безъ саможертвата на великия Христосъ? И съ вѣра въ бѫдещето, нека си кажемъ: ДОБРУДЖА ПАКЪ Е ВЪ ОКОВИ. Инквизиция, по-страшна и презъ Христовитѣ дни, убийства, жестокости, по отвратителни и отъ езическитѣ — безнаказно се устройватъ отъ „цивилизована" Ромъния. Но за вѣрващитѣ въ духътъ на правдата, за всички, които носятъ въ сърцата си протеста, бунта и волята за борба, която ни завещаха сърцеведцитѣ, революционеритѣ и безсмъртния Христосъ, — за окрилените отъ тѣхния духъ, деньтъ на Възкресението е близъкъ, — деньтъ на добруджанското освобождение! Да работимъ за него. За да го славимъ съ чиста душа! — Христосъ Възкресе!

Христосъ Възкресе!

На всички езици, по цѣлия свѣтъ, народитѣ чествуватъ Христосъ Възкресе. Камбани благовесть тръбятъ. Погребва се тѣлото на Първоучителя, за да се прослави възкресението му, — духътъ, който разруши единъ свѣтъ, въ името на християнския; съкровенния повикъ на сърцето, което иска своя дѣлъ на радости, въ името на всепрощаващата любовь.

„Христосъ Възкресе"! — ще пѣятъ камбанитѣ и на добруджанскитѣ черкви, за да спомнятъ на робитѣ, че нѣкога тѣхния викъ бѣше като майчина благословия.

Ще се отекне плачътъ имъ въ сърдцата на всички, — ще го поеме вѣтърътъ, за да го разсѣе далечъ изъ добруджанскитѣ полета, осквернени отъ чудовищната жестокость на цинцари, мракобѣсници и народни палачи.

Презъ всички години камбанитѣ сѫ гърмѣли: възвестявали сѫ радость следъ упоренъ трудъ, зовѣли сѫ къмъ подвигъ, спомняли сѫ „Христосъ Възкресе", което ще рече:

— Неговото тѣло преди 2000 год. бѣ разпънато, умъртвено, погребано, за да се изпълни старата мѫдрость, че Той ще възкръсне. Буреносниятъ му духъ, любвобилното му сърдце и днесъ сгрѣватъ душитѣ на милионитѣ, които чрезъ Него побеждаватъ, тържествуватъ, възкръсватъ.

Пребѫдва Христовия духъ, който зове къмъ борба, издига хоругви, влачи Голготския кръстъ на свѣтовното и личното нещастие, за да се повтори за лишенъ пѫть спасителната и радостната весть:

— „Христосъ Възкресе"!

И българскиятъ народъ, окриленъ отъ неговия буреносенъ духъ, има свой Витлиемъ, жизненъ подвигъ, Гетсимания, кръстъ и Разпятие. За това той знае, че подвигътъ на Христо Ботйовъ, безъ живата раздѣла съ Венета, безъ Миленъ камъкъ и горчивитѣ сълзи — не би се радвалъ на възкресение.

Днесъ е ясно, днесъ всички увѣряватъ: Живъ е Той! Живъ е подвигътъ му, а съ него — и Той, човѣкътъ, когото обичаме като икона.

До Него е и Караджата, не помалко великъ съ всеотдайната си саможертва. И той живѣе въ душитѣ на поколѣнията.

Какво значатъ за побеждаващата стихия на подвига бесилкитѣ, инквизицията, жестокоститѣ, смъртьта? И пѣвци пѣсни за него пѣятъ... Както и за най-великия между великанитѣ на човѣчеството.

Не чувате ли:

— Христосъ Възкресе!

Нѣкога....

Добруджанци и български войници посрѣщатъ завръщащитѣ се въ освободена Тулча българи, откарани като заложници следъ разгромяването на ромънската армия. На аркада е написано: „Добре дошли въ българската Тулча". Събралото се множество е на Тулчанското пристанище.

Нови цинцари

Въ Должската земледѣлска область сѫ постѫпили исканията на 380 семейства за колонизиране въ окрѫжитѣ Дуросторъ и Калиакра. Всички били одобрени.

Направени били необходимитѣ постѫпки до дирекцията на желѣзопѫтнитѣ линии да отпуснатъ нуждитѣ вагони за тѣхното пренасяне.

Единодушието на добруджанци

Чрезъ организация къмъ борба. — Гласуваннтѣ резолюции въ сбиркитѣ. — Цѣлокупната добруджанска емиграция единна.

Единодушието, което се манифестира въ уреденитѣ областни сбирки, недвусмислено показва, че добруджанската емиграция решително отхвърля провокаторската дейность на групичката раздорници, изключени поради своитѣ опити да разедини и умаломощи единната борба, която съюза „Добрубжа" води за осѫществяването на освободителния добруджански идеалъ.

Нѣма вече никакво съмнение, че агентитѣ на болшевишката пропаганда единодушно сѫ порицани и заклеймени. Добруджанци сѫ въ открита борба за своето материално благосъстояние и за свободата на Добруджа по пѫтищата, които тѣхнитѣ конгреси сѫ начертали.

И въ тази освободителна борба добруджанскитѣ маси сѫ като единъ човѣкъ подъ единственото знаме на съюза, окрилени отъ общата цель, която е била и ще бѫде постоянната и вѣчна величина въ добруджанското национално движение — свободата на поробена Добруджа.

Всички, които възпиратъ или разединяватъ тази величава борба, обслужватъ пъклените замисли на нашитѣ врагове. Това убеждение дълбоко е залегнало въ сърдцата на всички добруджанци, дѣлото на които е извънредно скѫпо и мило.

Само така може да се обясни манифестираната волѧ за борба на базата на конгреснитѣ решения и устава. Добруджанскитѣ маси сѫ единодушни и единни. По цѣлия фронтъ на емиграцията личи едно и сѫщо борческо съзнание. Отъ всекѫде се чува единъ и сѫщъ викъ: Да живѣе борбата, да крепне дѣлото на Добруджа!

*

Следъ величествената сбирка на добруджанскитѣ дружества въ Вълчи Долъ, съюзниятъ секретарь организаторъ е посетилъ с. Чанларъ, Варненско, кѫдето се е състояло пунктово събрание. Присѫствували сѫ добруджанци отъ околнитѣ села Коркутъ, Бояна и др. И тукъ, както навсѣкѫде, речьта на г. П. Господиновъ, изслушана съ голѣмо внимание, е била живо аплодирана.

На 8 априлъ, предъ отлично посетено публично събрание въ Варна, свикано по инициативата на младежката група „Стефанъ Караджа", г. П. Господиновъ, като членъ на младежкия секретариятъ, е държалъ беседа на тема: „Идеалитѣ на добруджанската младежь".

Освенъ въ Варна, съюзния секретарь-организаторъ е ималъ конференции съ представителитѣ на добруджанската младежь въ Ески-Джумая, Шуменъ и др., на които сѫ били разисквани редица въпроси около идейното и организационно обособяване на добруджанската младежь за вѣрна и беззаветна служба въ храма на общото освободително движение.

На 9 с. м. г. П. Господиновъ е билъ въ с. Доленъ Чифликъ, кѫдето е говорилъ предъ пунктово публично събрание. Приветствена речь е държалъ г. Д-ръ С. Маргинъ. Речьта на съюзния секретарь-организаторъ е била често прекѫсвана отъ единодушни одобрения.

Следъ едно кратко престояване въ Варна, презъ което време се състоя областната сбирка въ Нови-Пазаръ, отчетъ за която дадохме въ миналия брой на в-къ „Добруджа", г. П. Господиновъ на 14 с. м. е билъ въ Разградъ.

И тукъ сбирката е имала импозантенъ характеръ. Присѫствували сѫ всички членове на ВДСС, представители на дружествата въ областьта, гости и граждани.

Председателятъ на д-во „Добруджа" г. Тр. Калчишковъ е открилъ сбирката, като е подчерталъ дебело нуждата отъ сплотеность, единодушие и дисциплина за успѣха на съюзното дѣло.

Речьта на г. П. Господиновъ е била една манифестация на добруджанското единство, което нѣколко самозванци и мнимѝ негови доброжелатели правятъ всичко за да го смутятъ и отклонятъ отпочнатата и водена години подъ редъ освободителна борба. Речьта му била често прекѫсвана отъ одобрения и накрай — изпратена съ живи ржкоплѣскания.

Гласувана е била отъ всички присѫствуващи съ вдигане на ржце следната резолюция:

„Сбирката на просвѣт. благотв. д-ва „Добруджа" въ Разградъ, следъ като изслуша речьта на съюзния секретарь-организаторъ единодушно манифестира своята воля за единство, прокламирано и отъ XII редовенъ конгресъ; осѫжда опититѣ, които цѣлятъ да разединятъ единната и освободителна борба на цѣлокупната добруджанска емиграция; дава своята безрезервна подкрепа на ИК и в. „Добруджа", които счита единственитѣ уставни мандатьори на добруджанското движение".

Сбирката е била закрита отъ г. Тр. Калчишковъ съ пожелание всички добруджанци да съдействуватъ на ИК и на борбата за освобождението на Добруджа.

Следъ това се състояла конференция по оземляването. Секретарь-оргатизаторътъ е далъ разяснение на повдигнатитѣ отъ представителитѣ на дружествата въпроси.

Вечерьта на 15 с. м. секретарь-организаторътъ на съюза е билъ въ с. Кили Хуюджукъ. Събранието на дружеството, посетено отъ всички добруджанци въ селото, се открило съ речь отъ г. г. Илиевъ, следъ което говорилъ г. П. Господиновъ. Констатирано е било единодушие и общо желание да се подпомогне дѣлото. Говорили сѫ още г. г. Г. Йордановъ, Маринъ Вълковъ, Руси Нейковъ и др.

На 16 с. м. се открила сбирката въ Кеманларъ, съ речь отъ председателя на дружеството г. Маринъ С. Токушевъ. Присѫствували сѫ членоветѣ на ВДСС г. г. П. Енчевъ, Т. Ракджиевъ, Йор. Пеневъ, и др. Отъ Кеманларъ и дружествата отъ Кеманларско сѫ посетили сбирката около 300 души. Ще печатаме допълни кореспонденция отъ г. Хр. Собаджиевъ за решенията и произнесенитѣ речи въ сбирката.

Записали сѫ се нови абонати. Нѣкои дружества сѫ се издължили къмъ ИК и в. „Добруджа". Накрая се гласувала съ аклямации следната резолюция:

„Добруджанската сбирка въ Кеманларъ, състояла се на 16 априлъ, следъ като изслуша съюзния секретарь-организаторъ, единодушно реши:

Единодушието на добруджанци

Високо манифестира своята воля за единство, акламира решенията на XII редовенъ конгресъ, порицава раздорническитѣ опити за разстройство на съюза, подкрепя ИК и в. „Добруджа", които сж единственитѣ мандатьори на организираната добруджанска емиграция.

На 17 с. м. въ с. Хърсово се състояло отлично посетено пунктово събрание, открито съ пламенна речь отъ г. Дим. Бяновъ, председатель на дружеството въ селото. Секретарьтъ г. П. Господиновъ е говорилъ върху оземляването, а следъ това — предъ присжтствуващитѣ добруджанци и селяни отъ с. Хърсово — и върху добруджанската проблема.

Сбирката се е закрила при голѣмъ ентусиазъмъ, съ речь пакъ отъ г. Дим. Бяновъ, който дебело е подчерталъ единодушието и сплотеностьта на добруджанци.

Предпоследната отъ насроченитѣ сбирки се открила на 19 с. м. въ Балбунаръ. Голѣмиятъ салонъ едва успѣлъ да побере внушителната добруджанска маса. Присжтствували сж около 500 души. Приветствена речь държалъ г. А. Митановъ, следъ което секретарь-организаторътъ е говорилъ върху съюзната политика и тактика.

Речитѣ и на двамата оратори сж били живо аплодирани. Приета е била накрай съ единодушие и възторжени ржкоплѣскания предложената отъ секретаря на мѣстното дружество „Добруджа" г. Ив. Чорбаджиевъ, следната резолюция:

„Сбирката на просвѣтно-благотворителнитѣ дружества „Добруджа", състояла се на 19 априлъ 1929 год. въ Балбунаръ, въ която сж участвували повече отъ 500 делегати, представители на 15 дружества въ околията, следъ като изслуша речьта на г. П. Господиновъ, манифестира единодушно своята сплотеность и организационна дисциплина, възторжено акламира необходимостьта отъ единомислие и единодействие, високо прокламирани на XII редовенъ конгресъ, като заявява, че одобрява и адмирира политиката и тактиката на съюза, залегнала въ съюзния уставъ и изразена въ конгресниятѣ резолюции, провеждани отъ ИК, на който дава своята безрезервна подкрепа въ непосилната борба за права и свобода.

Сбирката осжжда и порицава опититѣ на известни лица да всѣватъ разединение и отклонятъ движението отъ неговия естественъ пжть, които счита тенденциозни и чужди на освободителната добруджанска борба.

Накрай сбирката призовава цѣлокупната и единна добруджанска емиграция на вѣрна служба за свободата на поробената ни татковина.

Да живѣе освободителната ни борба!

Да живѣе свободна Добруджа!"

Следъ обѣдъ се състояла интимна конференция. Говорили сж г. г. Г. Бобчевъ, Ат. Кадиновъ, П. Сапуковъ, Ат. Митановъ и др. съюзни деятели. Секретарьтъ е далъ обяснения по повдигнатитѣ въпроси.

На 21 с. м. въ кино „Олимпия"—Русе, се открило съ възторжена речь отъ г. Ив. Димитровъ, председателя на дружеството въ Русе, публичното добруджанско събрание, на което г. П. Господиновъ е говорилъ върху борбата на организираната добруджанска емиграция за права и свободи.

Събранието е било отлично посетено. Следъ станалитѣ дебати, въ които взели участие г. г. Ст. Симеоновъ и Др. Божиновъ, председателствуващия го закрилъ съ подходяща речь.

Въ салона на Румянцевъ, следъ обѣдъ се открила добруджанската сбирка, отлично посетена. Присжтствували сж всички членове на ВДСС. По повдигнатитѣ въпроси сж говорили г. г. Ник. Петровъ, К. Симеоновъ и много други съюзни деятели.

Ентусиазмътъ е билъ извънредно голѣмъ. Въ свръзка съ подигнатитѣ въпроси въ публичното събрание, конференцията единодушно е гласувала следната резолюция:

„Сбирката на просв.-благотв. д-ва въ Русе, състояла се на 21 априлъ 1929 год., единодушно осжжда денационализаторската политика на официална Ромъния и особено — безотговорнитѣ действия и кървавитѣ золуми на цинцарскитѣ пълчища въ поробена Добруджа; заявява, че убийството на добруджанеца Ат. Димитровъ въ с. Карагьозъ, Разградско, отъ самозабравили се турци е една съ нищо неоправдана провокация срещу законитѣ въ страната и приятелскитѣ чувства на добруджанската емиграция; високо протестира, задето българското правителство позволява на цинцаритѣ, които отиватъ въ Добруджа, за да мародерствуватъ и да безчинствуватъ, необезпокоявани да се щлеятъ изъ България и да минаватъ презъ Русе, Оборище и др. пропускателни пунктове; сбирката предупреждава, че тѣзи провокаторски маневри, дѣло на официална Ромъния, сж една обидна и срамна диверсия спрямо добруджанската емиграция: високо заклеймява предателскитѣ и агентпровокаторски писания на в. „Свободна Добруджа", съ които се цели да се разстройва и разединява дѣлото на емиграцията, за да се обслужватъ враговетѣ и чуждата на добруджанското движение болшевишка пропаганда; дава своята безрезервна подкрепа на ИК и в. „Добруджа", дейностьта на които високо акламира".

Така блѣскаво привърши своята работа и русенската областна сбирка. Закри се съ речь отъ г. Ив. Димитровъ, който повторно наблегна на нуждата дружествата да поддържатъ още по-тѣсни връзки съ ИК, като го подпомагатъ, защото той работи и действува отъ името и за смѣтка на цѣлокупната добруджанска емиграция.

Добруджа е мушия

На 3 априлъ сутриньта колонититѣ-македонци отъ с. Ези бей, на брой 20—30 души, съ живъ и мъртавъ инвентаръ за полска работа, начело съ Николае Бушуленга, отиватъ на нивата на Братя Димитъръ и Драгни П. Попови отъ сжщото село и почватъ да я засѣватъ, тъй както си е готова изорана отъ есеньта.

Щомъ се научава единиятъ братъ, взема съ себе си общинския кметъ и шефа на поста отъ сжщото село и заедно отиватъ при македонцитѣ, на които се казва, че нивитѣ, които братята сж предали на агронома като „една третина" сж други, а не тая и че тѣ не трѣбва да засѣватъ чужда, готова изорана нива и то по такъвъ контрабанденъ начинъ.

Тогава Николае Бушуленга се изпъчва предъ тѣхъ и казва: „Добруджа е македонска страна, македонцитѣ ще я управляватъ както си искатъ, ако на васъ не ви се харесва това, вървете въ България".

Връщатъ се назадъ и общинскиятъ кметъ съобщава до консилиера. Последниятъ отъ своя страна се отправя до жандармерийския комендантъ, който пъкъ приписва на шефа на поста да вземе мѣрки противъ нарушителитѣ.

Когато шефътъ на поста, придруженъ съ кмета и стражари наново отиватъ на нивата, кждето колониститѣ продължаватъ да работятъ, тѣ имъ заявявали:

— Дори и единъ полкъ войска да дойде, пакъ нѣма да си отидемъ.

Тази провокация била отмината безнаказно. И докато братя Попови харчели за автомобили и пр. нивата имъ, готово изорана, била засѣта.

Подъ носа на властьта

На 30 мартъ презъ нощьта група колонисти-македонци отъ с. Юзгюбенликъ успѣли да пробиятъ стената на овчата стая на жителитѣ отъ сжщото село Яни Георгиевъ и Хаджи Михалаки и открадватъ 23 агнета, които затварятъ въ една отъ кжщитѣ, кждето живѣели.

Агнетата,отдѣлени отъ майкитѣ си, започнали да блѣятъ и издаватъ крадцитѣ. Собственицитѣ на откраднатитѣ агнета веднага съобщили за кражбата на шефа и му посочили кжде се намиратъ. Той, обаче, имъ отказалъ всѣкакво съдействие. А когато стопанитѣ отишли да си искатъ агнетата отъ колонистите, тѣ ги заплашили съ смърть.

Черенъ списъкъ

Споредъ прословутия в. „Лежионари" трѣбва да бждатъ отбелязани и дамгосани: Ст. Ивановъ — адвокатъ, Д-ръ Новачевъ — медикъ, Г. А. Момовъ — финансистъ, Бержаровъ и Тошевъ и др., защото всички гнусотии, печатани по адресъ на ромънитѣ, били тѣхно дѣло, защото съ единъ инатъ, специфиченъ на тѣхния родъ и съ една дяволска насока, характерна на всички изчадия, тия агенти на българизма използували всички позволени и непозволени срѣдства, за да смутятъ отношения и доброто съжителство между ромъни и българи.

Познаваме и тѣхнитѣ съучастници, пише сжщия в-къ, — които за по-удобно работятъ тайно. Но нека до тогава, докато непреследвани отъ никого достигнатъ до цельта си да отбележимъ тѣзи г-да и да ги покриемъ съ позора! Такъвъ е езикътъ, който държи в. „Лежионари", ратникътъ за доброто съжителство между ромъни и българи.

Кръвь за кръвь

По поводъ убийството на българина Георги Бъчеваровъ отъ с. Гьоре, Добричко, въ Кюстенджа се явила делегация отъ селяни да се оплаче и протестира противъ извършеното злодеяние отъ нѣколко колонисти македонци, жители на сжщото село.

На тази делегация, обаче, билъ даденъ неочакванъ отговоръ отъ лицето, къмъ което се е обърнала. Третирайки това убийство като плодъ на предишни предизвикателства, било й отговорено дословно:

„Нѣма нищо. По-рано българитѣ убиха единъ македонецъ, днесъ македонцитѣ убиха единъ българинъ. Кръвь за кръвь".

ПОДЛИСТНИКЪ

СРѢДЪ ДОБРУДЖАНЦИ

Отдавна ме е изкушавала мисъльта да напустна суетната София, — да отида срѣдъ добруджанската емиграция, въ лицето на която всички сме наклонни да вижраме добруджанския народъ. Искахъ да потъна въ нейната душа, — да се загубя срѣдъ лабиринта на голѣмата й мжка, да се укжпя въ жалбата й по Добруджа, златнитѣ ниви и синитѣ простори на която ето вече десеть години не ни даватъ мира.

Никога, обаче, не съмъ мислилъ, че случаятъ, който ме заведе за пръвъ пжть срѣдъ нея, ще бжде толкова печаленъ. Не помня колко време изтече отъ този проклетъ часъ. Бихъ искалъ той да не се повтаря . . .

Нѣколцина приятели разговаряхме по нашитѣ работи. Канцеларията на ИК, както всѣкога, бѣ оживена и шумна. Неочаквано вратата се открехна. На прага се показа усмихнатото лице на раздавачътъ.

— Телеграма!

Следъ малко се получи и втора.

Въ Пловдивъ били възникнали „недоразумения". Едно добруджанско събрание избрало петочленна комисия съ задача да улесняло настоятелството на дружеството, за което единъ приятель отъ детинство ми съобщаваше, че занемерило длъжноститѣ си. Всичко това ни опечали. Единодушно решихме, че трѣбва да замина, за да се вседомимъ за истинското положение на работитѣ.

* * *

Въ вагона сме трима. Сждбата е поискала да се пошегува: изпратила ми е за сжтникъ милъ другаръ, старъ познайникъ отъ златнитѣ ученически години.

Какво работишъ, какъ преживяваш, ожени ли се, спомняшъ ли се, когато . . . — всичко това си мина по реда. Скоро ние се пренесохме въ Добруджа.

Ето старата кжща, лозята, наблизо горчивия кладенецъ и цъфналитѣ картопи надъ него. Ето вѣрниятъ Мурджо, който маха сънливо опашка.

Въ тази кжща живѣе най-красивата девойка на земята. Старата череша, малката стаичка, комшулука въ задния дворъ — всичко ми нашепва за нѣкакви сънища, които нѣкога съмъ живѣлъ, които днесъ си спомнямъ съ премалѣло сърдце...

* * *

Призори две тъмни сѣнки кръстосваха улицитѣ на Пловдивъ. Зимата още не бѣше си отишла. Ехъ, ще дойде пролѣть, но зимата ще остане по коситѣ ни, въ душитѣ ни: студениятъ й вѣтъръ ще ни прегръща, до като милосърдната смъртъ ни изпрати на почивка.

Ще видимъ ли Добруджа? Ще поскитаме ли пакъ изъ нейнитѣ златокъдрави полета? . . . Нѣкой между насъ отговаря: — И пѣсеньта на чучулигата ще ни разкаже за деня на първата лъжа, за пѣсеньта, която веднъжъ се пѣе. . .

— Понѣкога ми прилошава, — казва нѣкой отъ насъ. — Ще ми се байракъ да завѣя! Ти позиавашъ ли ужасътъ да бждешъ пленникъ на своитѣ възторзи? Искамъ да мъстя, задето животътъ ми се вгорчи, задето младостьта ми измѣни, задето сждбати завинаги помрачи златнитѣ години на златното време!

* * *

Въ Гюлбахченското училище бѣха събрани всички добруджанци. Гледамъ ги, като че не мога да имъ се нагледамъ: все познати физиономии.

До менъ сж членоветѣ на петочленката, любезни и мили хора. Председателятъ й, г. Абаджиевъ, откри събранието, следъ което думата бѣ дадена на мене. Говорихъ за нуждата отъ единство. Малко сме, затова и най-малката цель е голѣма за слабитѣ ни сили. Да се сближимъ, да се обичаме. Нали сме братя по страдания? Едно трѣбва да бжде и знамето — черното и окървавено знаме на поробена Добруджа — подъ което всички да се наредимъ, като синове на една майка.

Всички слушатъ.

Единъ старецъ е втренчилъ нѣкжде очи. Моята душа е изопнята струна. Гласътъ ми често потреперва. Често физиономиитѣ предъ менъ побледняватъ, а понѣкога и очитѣ се премрежватъ, лицата оживѣватъ, като че между насъ е тя — Мжченицата — нашата рождена Добруджа.

Всички сме оставили въ нея най-хубавитѣ си спомени, златнитѣ години на своя животъ, бащи, майки, роднини, приятели. Всѣки има за какво да скърби.

Чувамъ гласътъ си. И хората предъ менъ израстватъ, приближаватъ се. Моята мисъль се свлича въ лабиринта на тѣхнитѣ души. Единъ мигъ и азъ преставамъ да сжществувамъ: всички сме едно, — една душа, една воля, едно чувство.

Малката стаичка се преобръща на храмъ. И като заклинание — гласътъ на разпъната и онеправдана Добруджа. Нашиятъ гласъ, нашиятъ протестъ!

Трѣбваше да ходя и втори пжть въ Пловдивъ. Най-напредъ посетихъ познатия добруджански деятель, г. М. Георгиевъ. И сега въ ушитѣ ми звучатъ неговитѣ думи за беззаветна и предана служба въ олтара на дѣлото. Срѣщахъ се и съ члена отъ ВДСС, г. Никола Овчаровъ, младъ и енергиченъ деятель. Срѣщахъ се и съ други добруджанци. Отъ всякжде чувахъ, че дѣлото иска жертви, работа, по-малко декламации. Нуждата отъ единство е залегнала дълбоко въ душитѣ на всички: г. М. Георгиевъ справедливо иронизира „вѣчния раздорникъ" въ добруджанското движение. Споредъ него, той е вманяченъ деецъ, способенъ само на пакости.

Желаното побратимяване бѣ постигнато. И клюката, която грозѣше да разстрои движението, бѣше сразена завинаги.

Избра се ново настоятелство, въ честь на което пихме наздравица: г. г. Георгиевъ и Абаджиевъ изрекоха своята благословия. И ние събранитѣ на свой редъ казахме по нѣколко думи за „триумфа на добруджанското единство".

Напустнахъ Пловдивъ съ облекчено сърдце. Въ паметьта ми останаха образитѣ на много нови познати. Между тѣхъ съ неотразима сила изпъква жизнерадостното лице на моя нѣкогашенъ учитель, г. Р. Спатаровъ, — единъ рѣдъкъ символъ на добруджанската неволя, подъ бремето на която всички сме осждени, макаръ презъ сълзи да пѣемъ за бждещето на дѣлото и за свободата на Добруджа.

П. Господиновъ

Изплатихте ли си абонамента за в. „Добруджа"? Запишете нови абонати! Подсигурете материалната издръжка на съюзния вестникъ!

Малцинствата въ Ромъния

Министерскиятъ съветъ въ Ромъния е издалъ следното официално комюнике:

«На 14 априлъ т. г. правителствената комисия за малцинствата е имала своето първо заседание. Участвували сж м-ритѣ Юлиу Маниу, Ал. Вайда-Воеводъ, Аурелъ Владъ, Н. Констанеску, П. Халита, Войко Ницискo и И. Лугошано.

Министрътъ на просвѣтата е докладвалъ мемоаритѣ на миноритарнитѣ църкви, които сж искали субсидии, пропорционално съ числото на училищата и учителитѣ. Министрътъ на вѣроизповѣданията е докладвалъ оплакванията на малцинствата, базирайки се на полученитѣ отъ него мемоари.

Комисията е решила правителствената политика по отношение на малцинствата да бжде основана на постановленията на международнитѣ договори, въ духа на решенията на Алба-Юлия и въ кржга на конституционнитѣ норми.

За да се установятъ практически исканията на малцинствата и възможноститѣ веднага да се задоволятъ, комисията е решила:

Да се иска мнението на финансовия министъръ по отношение на първата субсидия за малцинствата; да се иска единъ докладъ отъ министра на просвѣтата за исканията на малцинствата по отношение на държавнитѣ училища и изучването на миноритарнитѣ езици; да се проучатъ отъ министерството на вѣроизповѣданията всичкитѣ миноритарни искания въ свръзка съ религията. За следното заседание на комисията министрътъ на вжтрешнитѣ работи и титулярнитѣ министри да предложатъ конкретни разрешения, по отношение употрѣблението на миноритарнитѣ езици въ общественитѣ учреждения и исканията отъ аграрно и социално естество.»

Въ това официално комюнике има толкова невѣрни факти, колкото и думи: Добруджа, въобще малцинствата въ Ромъния, отдавна разбраха, че официознитѣ декларации сж едно, а действителностьта — друго.

Правителството на Маниу сто половинъ година управлява, но и до днесъ още не е пристжпило къмъ осжществяването на своитѣ публично поети ангажименти презъ изборитѣ.

Стига декламации.

Черни дни за Добруджа

Цинцаритѣ продължаватъ своето пъклено дѣло.

Случката става въ с. Вискьой, Тутраканско. Въ края на миналата година една група отъ 15—20 души мжже и жени цинцари, освирепѣли и остървени, почватъ да биятъ 12 годишното дете Иванъ Димитровъ. Премрѣло отъ страхъ и болки, детето едва успѣло да се добере въ работилницата на чичо си Божилъ Костадиновъ. Цинцарската тълпа се втурва подире му. Още съ влизането, нанася

два удара съ боксъ

по ржката и главата на Костадинова, безъ да го попитатъ за нѣщо, безъ да му искатъ какви да е обяснения, и нещастникътъ пада въ безсъзнание. Тогава започватъ „подвизитѣ": трошене на стъкла и врати, трошене съ сопи где какво имъ попадне, дупчене и разкжсване дрехитѣ съ ножове и пр.

Стопанинътъ едва се свѣстилъ и се опиталъ да разбере съ какво е заслужилъ тия действия на злодеитѣ. Вмѣсто отговоръ, обаче, тѣ го повалятъ повторно на земята и още веднъжъ му нанасятъ звѣрски побой, викайки му, че е бандитъ.

Въ сжщото време пребитото дете успѣло да се скрие на тавана на кжщата. Следъ като не го намѣрили, цинцаритѣ се отдалечаватъ. Тогава детето слиза отъ тавана и се скрива въ една купа сѣно наблизо. За зла честь, обаче, цинцаритѣ го съзиратъ, заобикалятъ купатъ сѣно и почватъ да я мушкатъ съ ножове. По една случайность, обаче, детето остава незасегнато.

Привечерь се завръща въ селото бащата на детето и съ ужасъ научава за случката, но не може да намѣри детето си. Почва да го дири. Клетото дете стояло още въ скривалището си, безъ да смѣе да го напустне. Чувайки гласа на баща си и мислейки, че

глутницата се е отдалечила,

то излиза отъ купата. Но куцовласитѣ това и чакали: втурватъ се всички върху му и почватъ наново жестоко да го биятъ. Не можейки да изтърпи тая покъртителна картина, бащата прегръща беззащитното си дете, но ударитѣ като градушка почватъ да се сипятъ върху него.

Следъ като пребили жертвата си, цинцаритѣ вързватъ детето, смазано отъ бой, едва крепейки се на краката си, и го закарватъ въ секцията, гдето го арестуватъ. Застжпватъ се тогаве нѣкои селяни, да не бжде бито и безъ това съсипаното дете. Шефътъ на полицията обещалъ това и наредилъ презъ нощьта да остане на постъ братътъ на бащата — сжщиятъ Божилъ Костадиновъ.

Презъ нощьта една група цинцари не закъснѣла да се яви въ секцията съ твърде ясни намѣрения, но шефътъ устоялъ на думата си и прогонилъ тълпата.

На сутриньта детето било освободено.

Като вижда човѣкъ тази ярость и този бѣсъ, съ който цѣла тълпа възрастни хора се нахвърлятъ върху беззащитно дванадесетгодишно дете, би помислилъ, че тѣ го смѣтатъ за

най-голѣмия престжпникъ

въ Тутраканска околия.

А какво се оказва въ сжщность?

Битото българче ударило едно момиче-цинцарче, защото е чупило клонитѣ отъ тѣхната дюля — една детска разправия.

Но на цинцаритѣ и това е поводъ, за да злочинствуватъ и тормозятъ нещастното българско население. . .

* * *

Хиляди сж случаитѣ, когато българското население се принуждава да продава на безценица имотитѣ си, да плаща на много капии покрай законнитѣ такси, още и голѣми рушвети, за да дойде найпосле до положението, доведено до просешка тояга, да емигрира въ България.

Преди около месецъ Николай х. Ивановъ пакъ отъ с. Вискьой билъ принуденъ да продаде имота на баща си, безъ да му е станалъ още законенъ собственикъ и безъ да има за това пълномощно. Макаръ и незаконна, сдѣлката била оформена, но . . . държавниятъ бирникъ на Вискьойския участъкъ Василъ Замфиреску прибралъ

15000 лей рушветъ.

Това било старъ обичай на домну Замфиреску, по сжщия начинъ той изнудилъ Колю Петковъ и други селяни.

Ето една малка илюстрация за дерибействата на влашкитѣ чиновници. Нима сж необходили и други факти, за да се доказва, че ромънскитѣ чиновници нѣматъ разни на себе си по своитѣ пладнешки обири и рушвети?

И всичко това става предъ очитѣ на властьта, въ една правова страна, съ претенция че е културтрегеръ на европейската цивилизация срѣдъ „дивитѣ орди" на Балкана.

Онеправдано село

Единъ добруджански вестникъ, подъ заглавие „Едно онеправдано и забравено село", пише, че отъ нѣколко години с. Ялж Юнорманъ (Добричко) се намирало подъ бремето на една очебийна неправда, като систематически се изтезавали жителитѣ му.

Селото имало около 2000 хектара земя, при 100 семейства мѣстно население и 90 семейства македонци.

Прилагането на кадастра станало по такъвъ начинъ, че най-добритѣ ниви останали въ ржцетѣ на колониститѣ, а неплодороднитѣ — на селянитѣ.

Отъ две-три години цинцаритѣ не позволявали на стопанитѣ да разработватъ нивитѣ си, защото прѣчили на измѣрването имъ, а отъ друга страна — онеправданитѣ селяни по цѣли дни се разтакавать по разни министерства да дирятъ погазенитѣ си права.

Трета година е вече откато нещастното население, въ очакване да се разреши този въпросъ, тъне въ мизерия, а стопанствата имъ сж на изчезване.

Излишно е да се изброяватъ всички беззакония, а не по-малко и апелитѣ къмъ новитѣ власти, които нежаятъ . . .

Припомняме само думитѣ на народния представитель К. Ангелеску, въ надвечерието на изборитѣ: „Никой не може да ви спре, орете и сѣйте. Кадастръ нѣма и не ще има"...

Какъ оземляватъ

Даваме изцѣло една статия подъ заглавие „Авторитѣ на недоволствата въ Четиржгълника", помѣстена въ в. „Диминяца" отъ 6 т. м.:

„Изтъкнахме, че вследствие настояванията на депутатитѣ отъ Нова Добруджа, правителството възнамѣрява да измѣни закона, който установи въ тази область единъ изключителенъ режимъ на селската поземелна собственость, прилагайки несжществуващи мѣрки въ българското законодателство и тълкувайки погрѣшно постановленията на Отоманския поземеленъ законъ. Касае се за собственостьта мирке, която, бидейки смѣтната ембатикарна, мина въ владението на държавата, подъ формата на „третината", вмѣсто да се приложи и въ Четиржгълника закона за поземелното експроприране както въ останалата часть на кралството.

Въ предприетата анкета изтъкнахме недоволствата, предизвикани отъ неправилното прилагане на закона и административния произволъ на либералското и аверескянско управление и констатациитѣ ни бидоха изцѣло потвърдени отъ наредената официална анкета. Като едно допълнение на нашата анкета възпроизвеждаме днесъ единъ доста интересенъ документъ.

Касае се за едно писмо на така нареченото „бюро за колонизиране" отъ Дуросторския окржгъ до единъ бившъ окржженъ управитель. Това бюро нѣма нищо общо съ отдѣла за колонизацията при дирекцията на оземляването, нито пъкъ е органъ на вжтрешното министерство. То е едно частно бюро, функциониращо подъ ржководството на нѣкой си Траянъ Белу, който не е билъ държавенъ или окржженъ чиновникъ. Изглежда, че г. Белу се е разполагалъ като диктаторъ въ цѣлия Дуросторски окржгъ, успѣвайки да извърши много чудновати оземлявания, като е създалъ всрѣдъ колониститѣ голѣми недоволства, настанявайки ги изъ добруджанскитѣ села, безъ да има основание да прави това.

Предаваме дословно писмото, написало на бланка съ надпись: „Ромъния, Дуросторско окржжно управление. Бюро за колонизиране. № 40 отъ 21 мартъ", отправено до окржжния управитель: „Вследствие полученото заявление въ бюрото за колонизиране, отъ колониститѣ македонци, установени въ с. Сарсанларъ—Силистренско, съ което искатъ да имъ се отпуснатъ и на тѣхъ необходимитѣ плугове, за да изорятъ 84 хек. мера, находящи се въ землището на Вискьойската и Енджекьойската общини — отъ сжщия окржгъ; съ тѣзи плугове ще се изорятъ следнитѣ земи: въ Вискьойско 20 хек., Енджекьойско—30 хек., Анматларско—17 хек. и въ Карадънларско — 17 хек.—Приемете, моля, г. управителю, нашитѣ почитания и молби—Председатель (п.) Т. Белу".

Споредъ както се вижда по-горе, „бюрото" на г. Белу е функционирало въ самото помѣщение на окржжното управление, безъ да е било дадено за това разрешение отъ нѣкого. Нито Министерството на вжтрешнитѣ работи, нито дирекцията на оземляването не сж знаели за сжществуването му. Това бюро—предназначението на което само управительтъ знаялъ, се е ползувало съ официална кореспонденция, освободена отъ гербови и пощенски марки, използувайки печатнитѣ бланки на окржжното управление и държавния гербъ. Подписавшиятъ документа дори не моли окржжния управитель да одобри заявлението на колониститѣ. Уведомява го само, че тѣзи колонисти иматъ разрешението (отъ кой органъ?) — да разорятъ мерата (дадена отъ кого?) — на четири села.

Беззаконията продължаватъ и произволътъ методически се практикува. Заповѣдта на г. Белу е резолирана на 21 мартъ отъ управителя: „Г. Тутраканския околийски началникъ, да изпълни, давайки необходимитѣ заповѣди и следи за изпълнението". Резолюцията на окржжния управитель още сжщия день стига въ ржцетѣ на команданта на жандармитѣ въ Дуросторъ, който я зарегистрира подъ № 2180 и пише: „Началникътъ на района да даде пълно съдействие за изпълнение то на горното, докасяйки въ ротата". Следва подписа на ротния командиръ. капитанъ Попеску.—Какъ е било изпълнено горното предписание на мѣстото, е лесно разбираемо. Анкетната комисия знае какъ сж изпълнени тия предписания, защото горниятъ актъ е даденъ на разположението и заедно съ другъ изобиленъ материалъ отъ Дуросторския и Калиакренския окржзи.

Много право е разсжждението: „Яко единъ справедливъ законъ поражда беззакония, то единъ несправедливъ — поражда винаги голѣми произволи".

Ромънски шашарми

„Виторулъ" (13 IV) интригува:

„Известна е противоромънската кампания, която националъ-цараниститѣ презъ време на десеть годишната опозиция водятъ въ Южна Добруджа, за да спечелятъ симпатитѣ на българитѣ.

Въ тази провиция положението е повѣрено изключително на най-разпаленитѣ иредентисти, предани членове на иредентистичното д-во „Добруджа", съ седалище въ Варна, което изпраща комитаджийскитѣ банди, имащи въ актива си толкова ромънски жертви.

Южна Добруджа се управлява отъ съмнителни елементи, неприятели на държавата и агенти на комитаджиитѣ. Излишно е да напомняме, че омразата на българскитѣ иредентисти, подържани отъ правителството, е съсрѣдоточена противъ колониститѣ-македонци, които дадоха и човѣшки жертви. Напоследъкъ убийствата понамаляха, но побоищата, всѣкидневнитѣ мизерии и насилия отчайватъ колониститѣ, заставайки ги да бѣгатъ отъ Кадрилатера."

Следъ това се изброяватъ насилия, извършени надъ колониститѣ, безъ, обаче, да се посочатъ конкретни данни.

Коментирайки, факта, че предстои измѣнението на закона за собственостьта, вестникътъ намира, че настоящия законъ билъ справедливъ и „ромънски", че благодарение на него се оземлили колониститѣ.

Само една много малка часть отъ собственицитѣ на земи, останали недоволни и защищавани отъ единъ утрененъ вестникъ (Диминяца), който е изнесълъ положението въ Южна Добруджа по единъ непатриотиченъ начинъ, искатъ измѣнението на закона.

За цельта е натоварена комисия — състояща се отъ българскитѣ избраници на Южна Добруджа и българи иредентисти, членове на д-во „Добруджа".

Статията настоява г. И. Михалаке лично да анкетиралъ създаденото положение въ Южна Добруджа, да не се основавалъ на фалшивитѣ рапорти на г. г. Пенковъ Тошевъ, Ангеловъ (подпредседателя на Камарата К. Ангелеску), за да не пострадали ромънскитѣ интереси и да не се застрашавала колонизацията.

И тѣзи лъжи нѣма да подпомогнатъ пъкленото дѣло на либералскитѣ хайдути: общественото мнение въ Европа е спечелено вече за справедливата кауза на добруджанскитѣ българи.

Справедливъ протестъ

Хежедусъ, унгарски депутатъ въ ромънския парламентъ, билъ отправилъ запитване до м-ра на вжтрешнитѣ работи относително употрѣбяването на матерния езикъ въ администрацията. Той изтъкналъ, че въ законопроекта за административната реформа, който правителство ще внесе наскоро въ парламента, сж били премахнати членоветѣ, които предвиждаха употрѣбяването на матерния езикъ на малцинствата.

Правителството мотивирало премахването на тия членове съ факта, че щѣло да внесе специаленъ законъ за малцинствата.

„Това е, — заявилъ ораторътъ, — едно неприятно положение, което принуждава маджарската партия да иска бързи мѣрки въ тая область. Има само едно разрешение: прилагането на параграфъ 398 отъ административния законъ отъ 1925 г."

Писмо

Цъфтете рози въ градини,
цъфтете бѣли гергини. . .
Не ще ви вечерь поливамъ,
не ще ви утринь обирамъ —
че ми е жалба легнала
подъ бѣла пазва въ сърцето,
да ми е пусто и болно,
да крѣя и да чернѣя. . .

Не бѣхъ ли млада, зелена,
не бѣхъ ли бѣла, червена?
Не ви ли вечерь поливахъ
като гърлица запѣла?
Не ви ли утринь обирахъ
надъ сърце да ви накитя —
сърцето да ви разкаже
колко съмъ била честита. . .

А сега, рози алени
и ненагледни гергини —
нито ви съ очи поглеждамъ,
нито ви съ ржка докосвамъ. . .
Тъй ми е тежка жалбата,
но кому да я изплача?
Кой ще я вземе отъ мене
да му залѣзе слънцето. . .

Тжжни сж тука хората —
всѣкой е съ мжка огнена
и всѣки съ черни кахъри. . .
Сякашъ е чума минала,
сякашъ е бездна зинала
отъ сълзи да се препълни.
Кой ще ни вземе мжката
надъ рана вжгленъ да сложи. . .

Вл. Русалиевъ

Непоправими

По поводъ една дебела лъжа на болшевишкия добруджански вестникъ, членътъ отъ ВДСС, г. С. Славовъ (с. Емирово) ни праща дълго опровержение, въ което се казва, че г. Др. Савовъ действително билъ събралъ суми отъ група бѣжанци, срещу които, обаче, всички получили редовни квитанции.

По това време г. Савовъ е билъ секретарь-касиеръ на др-во „Добруджа".

И г. Славовъ се възмущава — и не само той — срещу лъжитѣ на Вичевия в-къ. Нашиятъ съветъ е: никой да не се занимава съ гадоститѣ, които известнитѣ платени орждия по задължение съчинителствуватъ.

*

Председательтъ на Ески-Джумайското др-во, г. В. Константиновъ, сжщо ни е изпратилъ за публикуване нѣщо срещу други лъжи по адресъ на съюзния секретарь-организаторъ.

За всичко това г. П. Господиновъ е извънредно много поласканъ. Особено за добритѣ чувства, които добруджанцитѣ отъ Ески-Джумая сж му засвидетелствували.

Ние, обаче, мислимъ, че е излишно да се опровергаватъ очевидно невѣрни факти, особено, когато сж писани отъ хора, като Ст. Конаклиевъ и въ вестници, издавани и субсидирани съ единствената цель да дезорганизиратъ и да клеймятъ добруджанското освободително движение.

*

За всѣка една мерзость, печатана въ провокаторския листъ на „вѣчния раздорникъ", въ редакцията се получаватъ писма, протести и др.

Излишна работа.

Опроверженията не помагатъ. Борбата срещу нѣколцината раздорници около известнитѣ болшевишки издания трѣбва да се поведе по другъ начинъ — като се бойкотиратъ. Още повече, когато всички сме съгласни, че е грѣхота да се вади ножъ на умрѣло куче.

Стига вече разправии съ несжществуващи противници. Всички на работа за дѣлото. Подъ знамето на поробена Добруджа могатъ и трѣбва да дойдатъ всички добружанци.

Изъ живота на дружествата

Варна. На 7 м. м. председательтъ на дружеството г. Ат. Костовъ държа рефератъ на тема; „Чия е Добруджа".

Салонътъ бѣ препълненъ отъ слушатели—добруджанци и мѣстни граждани, което показва, че добруджанскиятъ въпросъ интересува всички.

Рефератътъ бѣ изнесенъ съ особена вещина, което е присжщо на г. Костовъ; той се аргументира съ силни исторически данни за правата ни върху Добруджа.

Че Добруджа е била българска отъ вѣкове още, затова говорятъ найдобре даннитѣ, взети отъ ромънския парламентъ, отъ различнитѣ записки на видни тѣхни общественици, политици и публицисти. Следъ Берлинския конгресъ, по решението на който е следвало да се откажатъ отъ Бесарабия и въ замѣна да получатъ Добруджа, цѣлиятъ почти ромънски народъ се е повдигналъ противъ неправдата да имъ се отнеме тѣхна провинция въ замѣна на земя, съвършено чужда за тѣхъ, каквато е Добруджа.

Желателно е подобни реферати да се държатъ по-често, за да запознаятъ по-отблизо както емиграцията, тъй и гражданството, а съ това ще се засили и борческиятъ духъ на прокудентѣ чеда на заробена Добруджа.

Ив. Златевъ

Нови настоятелства.

с. Бешъ тепе, Новопазарско — Ганчо Илиевъ, Киранъ Димитровъ, Христо Никовъ, Добри Стаматовъ и Ненко Поповъ. Провѣр. съветъ: Пат. Недѣлчевъ, Стойко Димитровъ, Георги Г. Черкезовъ.

с. Джеферово, Балбунарско — Ст. Н. Поповъ, Пет. Данчевъ, Тод. Раевъ, Йорд. Чакъровъ, Г. Раевъ. Провѣр. съветъ: В. Гицовъ и Пет. Василевъ.

с. Юнузларъ, Русенско — Тод. Колевъ, Пет. Хр. Манджуковъ, Г. Тодоровъ. Провѣр. съветъ: Симеонъ х. Ивановъ, Нед. Хр. Калчишковъ.

с. Сливо поле, Русенско — Йорд. Панковъ, Ив. Димитровъ, Сл. Кобуровъ, Дяко П. Чакъровъ, Ст. Ив. Стояновъ, Г. Ив. Шоричеловъ. Провѣр. съветъ: Г. Ив. Димитровъ, Дим. Д. Станевъ и Ив. Митевъ.

с. Махмузлий, Новопазарско — Хр. Михневъ, Георги Николовъ, Ив. Димитровъ. Провѣр. съветъ: Тод. Недѣлчевъ, К. Василевъ, Г. Савовъ.

с. Кошарна, Русенско — Кир. Христовъ, Н. Йовковъ, Асп. К. Беновъ, Г. Джапуновъ, Станчо Ст. Тодоровъ. Провѣр. съветъ: Ник. К. Петровъ, Игн. Драгоевъ и К. Хубановъ.

гр. Пловдивъ. — Мих. Бадевъ, Ник. Абаджиевъ, Кирилъ Г. Стояновъ, Гр. Г. Продановъ, Митю Ил. Ивановъ, Стеф. Д. Ковачевъ и Руси Стаматовъ. Провѣр. съветъ: Г. Вл. Поповъ, Анг. Д. Карапенчевъ, Г. Ивановъ.

с. Хърсово, Кеманларско — Дим. П. Бяновъ, Ст. Божиловъ, Ив. Т. Калчевъ, свещ. В. Казасовъ и Ст. Атанасовъ. Провѣр. съветъ: Ив. Драгановъ, Мих. Чакъровъ и Др. Ив. Драгановъ.

На новитѣ настоятелства въ освободителното добруджанско движение ИК и редакцията желаятъ смѣла и единна борба за успѣха и величието на дѣлото.

Официални изявления

На седмичния дипломатически приемъ, главниятъ секретарь на м-то на външнитѣ работи, въ Букурещъ, е направилъ изложение по външното положение, като между другото е засегналъ и ромъно-българскитѣ преговори.

„Известниятъ форфетаренъ договоръ, сключенъ съ България преди нѣколко години, но останалъ неподписанъ, е на дневенъ редъ. Г. Поменовъ, българския пълномощенъ министъръ, замина за София, отгдето се очаква да се върне съ точни инструкции отъ правителството си, за да се подновятъ преговоритѣ и да се подпише договора.

Ако българското правителство усвои гледището, върху което г. Буровъ се бѣ съгласилъ въ Женева, подписването на договора е предстоящо."

Платете си абонамента

Похвална дейность

Женската добруджанска група при просвѣтно-благотворителното д-во „Добруджа" въ гр. Русе, макаръ много скромно и безшумно, неуморимо върви по пжтя, начертанъ отъ XII редовенъ конгресъ, създательтъ на организираното женско добруджанско движение.

Благотворителность и просвѣта — това сж лозунгитѣ, въ които тя се придържа неотклонно.

Още въ началото на зимния сезонъ, презъ м. ноември м. г., групата даде голѣмъ балъ въ салонитѣ на Военния клубъ.

За Рождество Христово, съвмѣстно съ Младежката група „Ст. Караджа" при д-вото, тя уреди Коледно дърво за всички добруджански деца.

Раздадоха се досега подаръци за повече отъ 300 деца, макаръ и скромни, но достатъчни да сгрѣятъ малкитѣ сърдца на изтерзанитѣ добруджански чада.

Въ началото на м. мартъ т. г. групата даде своята традиционна среща-вечеринка само за добруджанци. Посетена и изнесена много добре, благодарение на задушевностьта, причина за която до голѣма степень е групата, тази вечеринка направи на всички отрадно впечатление.

Веднага следъ вечеринката групата взе най-живо участие въ агитационния месецъ на съюза, като изнесе, пакъ съвмѣстно съ младежката група, агитационно добруджанско утро, което напълно постигна своята цель: бѣше масово посетено. Председателката на групата, госпожа А. Божкова, по този случай чете извънредно хубава беседа върху добруджанското освободително движение.

Освенъ изнесеното дотукъ, като обща работа, групата създаде и нѣщо свое, — нѣщо, съ което тя съ право може да се гордѣе: съумѣ да сплоти около себе си почти всички добруджанки въ Русе съ своитѣ хубави сказки.

На всѣки 15 дни тя изнасяше предъ членкитѣ си по единъ хубавъ рефератъ.

Освенъ отъ своитѣ членки групата е поканила и лектори вънъ отъ срѣдата ѝ. Така г-жа В. Ст. Касабова изнесе много хубавъ рефератъ на тема: „Ролята на жената въ семейството, и въ частность — ролята на добруджанката; а Д-ръ Б. Овадия върху „Алкохолъ, раждаемость и смъртность".

Тѣзи сказки, за най-голѣма радость на групата, станаха необходимость на нейнитѣ членки.

Въ тази насока се развива и ще се развива дейностьта на Женската добруджанска група въ гр. Русе. Тя работи тихо, безшумно, но затова пъкъ — работи, пропита отъ дълбокото съзнание за своя дългъ.

Кръстева

Б. Р. Даваме мѣсто на горната дописка съ особена радость. Допжти ще печатаме извлѣчение и за дейностьта на Женската добруджанска група въ София. Идеализмътъ на добруджанка заслужава найвисока похвала. Ние сме убедени, че ако женското добруджанско движение се разрастне, това ще бжде единъ голѣмъ плюсъ за дѣлото, което иска отъ всички ни жертви и работа.

Хроника

Директорътъ *на Секцията за малцинствата при ОН официално е уведомилъ ИК на съюза, че е получилъ изложението му върху положението на Добруджа, което своевремено било предадено на г. Адачи и останалитѣ членове на комисията, избрана отъ Съвета на ОН презъ м. мартъ 1929 год.*

Добруджански героизмъ. На 21 м. м. нашиятъ сънародникъ Василъ Христовъ отъ гр. Тулча е проявилъ необикновенъ героизмъ и себеотрицание при следния случай: въ езерото на софийската Борисова градина множество столичани се разхождали съ лодки. Две лодки се сблъскали и находящитѣ се въ тѣхъ две дами и двама мжже паднали въ водата. Понеже не знаяли да плуватъ, тѣ започнали да се давятъ. Никой измежду многобройнитѣ зрители не се решавалъ да се яви на помощь. Тогава Василъ Христовъ се хвърлилъ въ водата и спасилъ четирмата давящи се. Хвала му.

ИК и редакцията на в. „Добруджа" честитятъ Възкресение Христово на цѣлокупната добруджанска емиграция. Всички нека вѣрваме въ деня на добруджанското освобождение. Съ това пожелание желаемъ на всички добруджанци и добруджанки щастливо и весело прекарване на Христовитѣ празници.

ИК благодари на всички добруджанци, които сж указали на съюзния секретарь-организаторъ братски приемъ и сърдечно внимание. Помолени сме и отъ негово име да благодаримъ за ласковото и дружеско отношение на всички добруджанци, съ които той се е срѣщалъ.

Основателката на женското добруджанско движение, г-жа Елена Д-ръ Петрова, се помина на 11 юний 1926 год. Въ София Женската добруджанска група ще ѝ отдаде заслужена почитъ.

Г-жа Дора Габе, следъ нѣколко месечно престояване въ чужбина, кждето направи толкова полезни за дѣлото работи, на 2 т. м. се завърна, посрещната радушно на гарата отъ група добруджанци и близки.

Настоятелството на Варненското добруджанско д-во е изключило отъ редоветѣ си и г. Генчо Димитровъ за противоорганизационна и противоуставна дейность.

Секретарь-организаторътъ на съюза се извинява, че поради много работа още не е отговорилъ на многото писма и поржчки, съ които добруджанци сж го задължили да имъ уреди нѣкои лични и др. работи.

Вмѣсто злободневка

Да бжде Великдень. . .

Азъ виждамъ, о малко кварталско момиченце, колко тжжни сж очитѣ ти и колко свито отъ печаль е сиромашкото ти сърдчице. Великдень е днесъ, а ти стоишъ до пжтната врата на вашата бѣжанска кжщичка и не смѣешъ да отидешъ по-близо до хората, защото боси сж крачетата ти, окжсѣла е старата ти рокличка, а въ косичкитѣ ти не е вплетена желтичка корделка, макаръ че ти нѣколко пжти се видѣ въ сънищата си съ желта корделка на великденската служба . . .

Азъ зная: — ти нѣмашъ кукличка — едно бѣло зайченце, което държи въ преднитѣ си крачка едно червено яйце. Та ти нѣмашъ дори едно дървено яйце, за да си играешъ съ него. Остави онази кратунка, която прилича на яйце и съ която твоето братче те залъгва. А мамати защо плаче въ стаята сега? Защото тя не е боядисала яйца и не те е зарадвала тази сутринь съ червено яйце, както нѣкога . . .

Но не слушай нейния плачъ! Той е тъй жаловитъ и страшенъ. Ела, дете, съ мене. Ние ще отидемъ въ една широка улица, тамъ, отвъдъ палата, ще влѣземъ въ една богата кжща, дето има две момиченца, колкото тебе голѣми. И тѣ сж отъ Добруджа, но не сж като тебе бѣжанчета и не сж бедни. Тѣ иматъ много обувки, роклитѣ имъ сж нови, иматъ много зайченца, иматъ разни шарени яйца. И какви хубави корделки иматъ — все желти, като за твоята коса. Ние ще ги помолимъ: —Дайте ни нѣщичко, най-вехтичкото, найнепотрѣбното — това, което сте дигнали на тавана, или сте хвърлили въ килера. Но корделка — непремѣнно!

И тѣ, драго мое, бедно добруджанско момиченце, ще дадатъ. Тѣ сж много добрички. Ще събератъ всичко, което не имъ трѣбва, и ще го донесатъ съ кошници въ квартала. Тогава ще имаш и за тебе и за другитѣ дечица. И ще се извинятъ, че сж забравили досега да дойдатъ. Да, да, тѣхнитѣ родители не сж ги подсетили. Тѣхнитѣ родители не сж имъ разказали, че има беденъ добруджански кварталъ, въ който за много дечица Великденъ е най-тжжниятъ день. . .

Ела съ мене, добруджанско момиченце. Да отидемъ и да кажемъ на богатитѣ момиченца, че беднитѣ имъ сестрички ги чакатъ! Ела, ела, и нека да не сж тжжни очитѣ ти, да не е свито отъ печаль сърдцето ти.

Дай си ржичката и пази да не ударишъ краченцата си, защото толкозъ много болки имашъ ти!

Така, усмихни се! Ти си тъй хубавко, когато си засмѣничко!

Ето, следъ малко, ти ще имашъ корделка, а ония момиченца ще бждатъ весели, че за Великденъ сж извършили едно велико дѣло.

Странджата